

Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – ліцей імені Владики Івана Хоми місто Хирів

НАКАЗ

04.03.2024 року

№

Про стан організації інклюзивного навчання

Згідно плану роботи ЗЗСО I-III ст.-ліцею м. Хирів протягом січня-лютого 2023-2024 навчального року було вивчено стан організації інклюзивного навчання.

У цьому році інклюзивним навчанням охоплено 8 учнів ЗЗСО I-III ст.-ліцею м. Хирів. При організації інклюзивного навчання дітей з ООП адміністрація школи керувалася Постановою Кабінету Міністрів від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у укладах загальної середньої освіти (зі змінами, Постанова КМ № 483 від 26.04.2022) », наказу МОН України від 08.06.2018 р. № 609 «Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», висновками ІРЦ. На виконання вищевказаних наказів у навчальному закладі було видано наказ “Про організацію освітнього процесу учнів з особливими освітніми потребами 1-го, 3-го, 4-Б, 5-го, 7-А інклюзивних класів у 2023-2024 н.р.”, від 01.09.2023 року №, затверджено Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в ЗЗСО I-III ст.-ліцеї м. Хирів.

Освітня діяльність у класах з інклюзивним навчанням у 2023-2024 н.р. була спрямована на реалізацію таких завдань:

- вироблення в учнів з ООП соціальних навичок та вдосконалення соціальної взаємодії вдома та в школі (удосконалення навичок спілкування, вміння співпрацювати);
- здобуття дітьми з ООП відповідного рівня освіти у середовищі однолітків згідно з Державним стандартом загальної середньої освіти;
- розвиток концентрації та обсягу уваги, розвиток довільної уваги учнів;
- розвиток пізнавальних процесів за допомогою активного включення дітей з ООП до освітнього процесу та проведення корекційно-розвиткових занять;

- формування навичок дисциплінованості, організованості, вольової регуляції, уміння діяти за зразком;
- створення емоційно-комфортної атмосфери в шкільному колективі;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з ООП, залучення батьків до розробки ІПР;
- формування навичок взаємодії дітей з особливими потребами з іншими учнями у класних колективах;
- забезпечення засобами корекції психофізичного розвитку, спеціальне обладнання, відповідний дидактичний матеріал, особливі наочні засоби.

Для роботи з дітьми з ООП в школі створено 8 команд психолого-педагогічного супроводу, в які входять заступник директора з навчально-виховної роботи, практичні психологи, соціальний педагог, вчитель-логопед, асистенти вчителів, класні керівники, вчителі-предметники, вихователі, спеціалісти ІРЦ та батьки.

Навчання в інклюзивних класах здійснюється за освітніми програмами ЗЗСО І-ІІІ ст.-ліцею м. Хирів. Враховуючи висновок ІРЦ, для кожного учня з ООП розроблено індивідуальну програму розвитку (ІПР). Її складає команда психолого-педагогічного супроводу (КППС) на основі освітніх програм школи з відповідною їх адаптацією чи модифікацією. Процес складання ІПР дитини з ООП носить диференційований характер, розробляється на основі аналізу проблеми розвитку учня та його освітніх потреб. Ця програма визначає зміст, систему знань, навичок і вмінь, які мають опанувати учні. Вона переглядається двічі на рік.

Для трьох учнів, за рекомендаціями ІРЦ, складено індивідуальні навчальні плани (ІНП). Цей план містить перелік навчальних предметів, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета та тижневу кількість годин. У плані враховуються додаткові корекційні години та індивідуальні заняття.

У процесі підготовки до уроку в інклюзивних класах вчителі інтегрують навчальний матеріал загальноосвітніх та індивідуальних програм так, щоб на одному уроці діти з різним станом психофізичного і інтелектуального розвитку вивчали близьку за змістом тему, але на тому рівні засвоєння, який доступний для кожного учня. Інформація, одержувана учнем з теми, що вивчається, відповідає рекомендаціям ІПР. Закріплення отриманих знань, умінь і навичок здійснюється з використанням різного дидактичного матеріалу, підбраному для кожного учня індивідуально: роздаткові картки, вправи з навчальних посібників і підручників (добирає асистент вчителя). Для пояснення складних тем для учнів з особливостями в розвитку пропонуються картки-інструкції з описом

покрокових дій учнів. Така побудова навчальних занять створює умови, при яких всі учні класу залучаються до спільної роботи.

Розклад уроків у класах з інклюзивним навчанням складається відповідно до робочого плану ЗЗСО І-ІІІ ст.-ліцею м. Хирів, з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та гігієнічних вимог. Важливим у навчанні таких дітей є залучення кваліфікованих спеціалістів, які надають допомогу вчителю та дітям з особливими потребами у навчанні. З дітьми постійно працюють асистенти вчителя, практичний психолог, логопед, проводячи корекційно-розвиткові заняття. Ці заняття проводяться індивідуально, їх тривалість становила 20-25 хвилин. Кадрове забезпечення викладання корекційно-розвиткових занять забезпечують практичні психологи Артемчук Т.Б., Курган М.Я. (корекція розвитку), вчитель-логопед Гащак Р.Р. (розвиток мовлення), асистенти вчителя Лютик Н.Б., Іванейко Л.А. (лікувальна фізкультура, соціально-побутове орієнтування), Гнатойко О.М., Сенчишин М.Й. (лікувальна фізкультура). Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи у школі є розвиток та удосконалення фонетико-фонематичних навичок учнів, збагачення пасивного та активного словника учнів, формування навичок спілкування, розвиток зорово-просторової уваги та пам'яті, формування діалогічного та монологічного мовлення, розвиток емоційної сфери, подолання тривожності, розвиток процесів запам'ятовування та відтворення інформації, корекція пізнавальної діяльності учнів. Розпочата під час корекційно-розвиткових занять робота продовжується на уроках та в процесі позакласної роботи. Надзвичайно важливою є ігрова форма організації занять. Їй відводиться більша частина часу, і з даної проблеми зібрано дуже багато різноманітного матеріалу. Наприклад: на логопедичних заняттях, щоб привернути увагу дитини на звуковий склад мови використовуються логопедичні ігри "Впізнай за звуком", "Впізнай, кому належить голос", "Відгадай, в якому слові допущено помилку", "Підбери малюнки до певного звуку" тощо. Для розвитку рухливості мовленнєвих органів допомагають артикуляційні вправи "лопаточка", "галочка", "трубочка", "годинничок", "коники", "гойдалки" та ін. Закріпленню правильної вимови сприяють скоромовки, чистомовки, вірші, загадки, прислів'я, приказки, насичені звуками, які вимагають корекції. Особлива увага приділяється розвитку мовної моторики, слухового сприймання, фонематичного слуху, загальної та дрібної моторики, розвитку просторового уявлення, логічного мислення, пам'яті, уваги. Обов'язковими на кожному занятті є фізкультхвилинки, які постійно урізноманітнюються. Заняття обліковуються в окремому журналі, без оцінювання навчальних досягнень учнів.

Асистенти вчителя працюють в тісному контакті з вчителями, батьками, постійно ведуть спостереження за змінами у розвитку дитини, надають допомогу учням з ООП, чітко дотримуючись вимог посадової інструкції асистента вчителя, затвердженої керівником закладу. Вони допомагають в

організації освітнього процесу у класах з інклюзивним навчанням, сприяють розвитку дітей, поліпшенню їх психоемоційного стану, співпрацюють з батьками та спеціалістами ІРЦ. Їм доводиться враховувати не лише психологічний стан дитини, а й її здоров'я, нерідко – настрій. Важливими стають такі форми: заспокоєння дитини, гра, релаксація, гра-руханка, казкотерапія. Нерідко для зняття емоційної напруги, перевтоми асистенти вчителя ведуть дітей на прогулянку, на розвантаження в Ресурсну кімнату. Крім надання педагогічної підтримки дітям з ООП асистенти вчителя ведуть педагогічну документацію, планують співпрацю з вчителями-предметниками, здійснюють соціально-педагогічний супровід дітей з ООП, дбають про соціальну адаптацію учнів, проводять спостереження за учнями з метою вивчення їх індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб, координують відвідування учнями корекційно-розвиткових занять. Для здійснення обліку занять з учнями та виконання ІПР асистенти вчителя ведуть окремий журнали. З метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів з ООП педагоги школи використовують метод оцінювання портфоліо.

Питання щодо організації інклюзивного навчання в 2023-2024 навчальному році розглядалося на педагогічній раді 29.02.2024р. У зв'язку зі збільшенням кількості учнів, що потребують інклюзивного навчання, у 2023-2024 н.р. було створено методичну комісію (МК) асистентів вчителів (керівник Гнатойко О.М.). На засіданнях МК вирішуються нагальні питання інклюзивної освіти, опрацьовуються нормативні документи, методичні матеріали щодо роботи з дітьми з ООП. Проводяться тренінги за участі практичних психологів.

У школі функціонує Ресурсна кімната, яка постійно поповнюється роздатковим дидактичним матеріалом та допоміжними засобами навчання відповідно до Типового переліку.

Учні з ООП є учасниками позакласної роботи. Вони залучаються до позакласної роботи відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, з урахуванням їх побажань, віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я. Виховна та освітня робота в інклюзивному навчанні проводиться у повсякденному житті та на спеціально організованих заняттях.

Під час вивчення питання стану реалізації інклюзивного навчання в школі було виявлено, що залучення дітей з ООП до такої форми навчання позитивно впливає на соціально-емоційну сферу, фізичний та творчий розвиток, товаристське ставлення до них учнів класу. Вчителі та батьки учнів відзначають, що за період навчання учнів за інклюзивною формою відбуваються позитивні зміни. Зокрема, учні легше уявляють, усвідомлюють та висловлюють ставлення до прочитаного, почутого, краще адаптуються до роботи на уроці, швидше звикають до ритму уроку, виявляють достатній рівень самостійності при виконанні домашніх завдань, значно покращилася вимова та

диференціація свистячих та шиплячих звуків, спостерігається позитивна динаміка у процесах побудови речень, зв'язних висловлювань, висловленні власної думки, покращилися навички читання. Завдяки інклюзивній освіті дитина з особливостями вчиться життєдіяльності в суспільстві здорових людей, у неї формується направленість до нормального, повноцінного життя в тісному співробітництві з сім'єю, формується сприйняття своєї хвороби не як обтяжливої життєвої обставини, а як певного образу життя. Батьки учнів активно співпрацюють з педагогами, завдяки чому задоволені отриманими результатами: їх діти стають менш ізольованими від навколишнього світу, вчаться співпрацювати, на достатньому та середньому рівні засвоюють навчальний матеріал, стають більш відкритими для спілкування.

Виходячи з наведеного,

НАКАЗУЮ:

1. Стан організації інклюзивного навчання у 1, 3, 4-Б, 5, 7-А класах вважати задовільним.
2. Роботу асистентів вчителя Гнатойко О.М., Іванейко Г.Я., Іванейко Л.А., Лютик Н.Б., Сенчишин М.Я. вважати такою, що забезпечує адаптацію змісту та методів навчання до можливостей і потреб учнів з особливими освітніми потребами.
3. Асистентам вчителя Гнатойко О.М., Іванейко Г.Я., Іванейко Л.А., Лютик Н.Б., Сенчишин М.Я.:
 - 3.1. упорядкувати документацію на порталі «Україна. Інклюзія»; до 15.03.2024р.
 - 3.2. з метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів з ООП використовувати метод оцінювання «Портфоліо»;
 - 3.3. продовжувати дбати про соціальну адаптацію учнів;
4. Вчителям-предметникам:
 - 4.1. активніше долучатися до роботи команди психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП;
 - 4.2. враховувати індивідуальні особливості учнів у процесі підготовки до занять та використовувати новітні форми та засоби навчання, що сприяють розвитку пізнавальних процесів учнів;
Постійно
 - 4.3. здійснювати оцінювання навчальних досягнень дітей з ООП згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальним навчальним планом.
5. Класним керівникам сприяти створенню позитивного мікроклімату у класному колективі.

6. Керівнику методичної комісії асистентів вчителя Гнатойко О.М. урізноманітнити роботу МК.
7. Психологічній службі школи:
 - 7.1. надавати систематичну консультативну допомогу вчителям, які викладають у класах з інклюзивною формою навчання, у створенні сприятливих умов адаптації учнів з ООП, їх комфортного перебування в учнівських колективах; Постійно
 - 7.2. постійно здійснювати психолого-педагогічний супровід дітей, які мають особливості потреби, проводити індивідуальну роботу, сприяти успішній адаптації до навчання та перебування в учнівських колективах, та родин, у яких виховуються діти з особливими потребами.
8. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора з НВР Терлецьку Т.Є.

Директор ЗЗСО І-ІІІ ст. - ліцею

І.І. Прендота